

สถานการณ์ความเสี่ยงจากปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจโลกและจุดรั้งการเติบโตของเศรษฐกิจไทย รัฐบาลจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

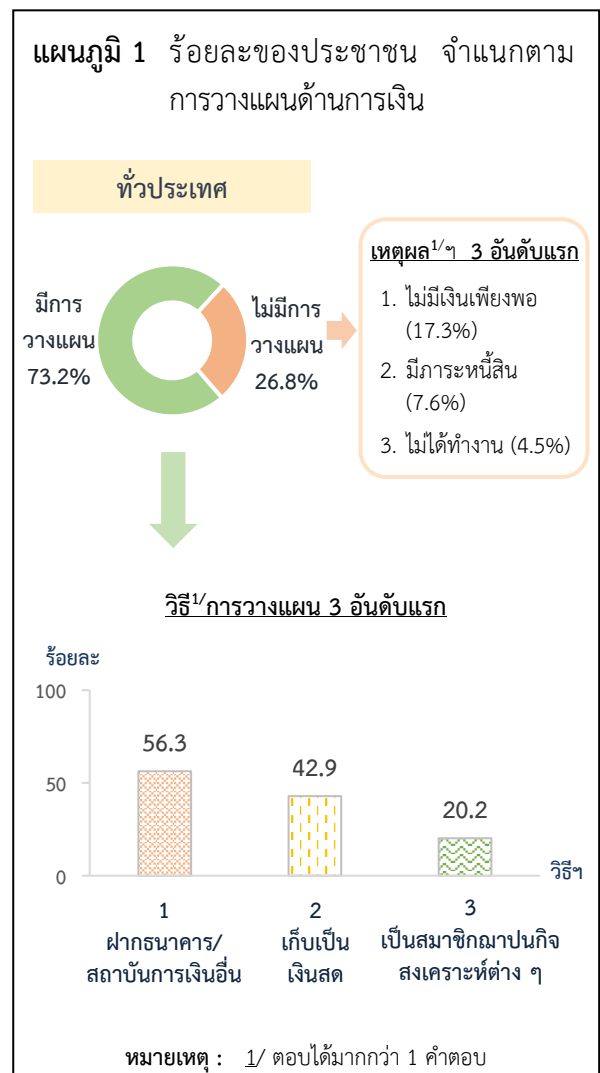
สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการวางแผนในอนาคต พ.ศ. 2565 เพื่อให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้ในการติดตาม ประเมินผล และวางแผนกำหนดนโยบาย/มาตรการ ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การสำรวจครั้งนี้ใช้แผนการเลือกตัวอย่างแบบ Stratified Three-stage Sampling โดยส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติไปสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน ทุกจังหวัดทั่วประเทศ มีประชาชนถูกเลือกเป็นตัวอย่างทั้งสิ้น 46,600 คน ระหว่างวันที่ 27 มิถุนายน - 12 กรกฎาคม 2565 โดยมีผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นชาย ร้อยละ 49.3 และหญิงร้อยละ 50.7 มีอายุ 18-19 ปี ร้อยละ 6.1 อายุ 20-29 ปี ร้อยละ 14.3 อายุ 30-39 ปี ร้อยละ 18.5 อายุ 40-49 ปี ร้อยละ 22.2 อายุ 50-59 ปี ร้อยละ 21.9 และอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 17.0 จบการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 32.7 มัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 44.4 ปวส./ปวท./อนุปริญญา ร้อยละ 7.5 และปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 15.4 ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 8.1 พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 16.2 ค่าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 23.0 เกษตรกร ร้อยละ 21.2 รับจ้างทั่วไป/ขับรถรับจ้าง/กรรมกร ร้อยละ 11.9 นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 6.5 ว่างาน/ไม่มีงานทำ ร้อยละ 1.8 และอื่น ๆ เช่น พ่อบ้าน/แม่บ้าน (อยู่บ้านเฉย ๆ) เป็นต้น ร้อยละ 11.3

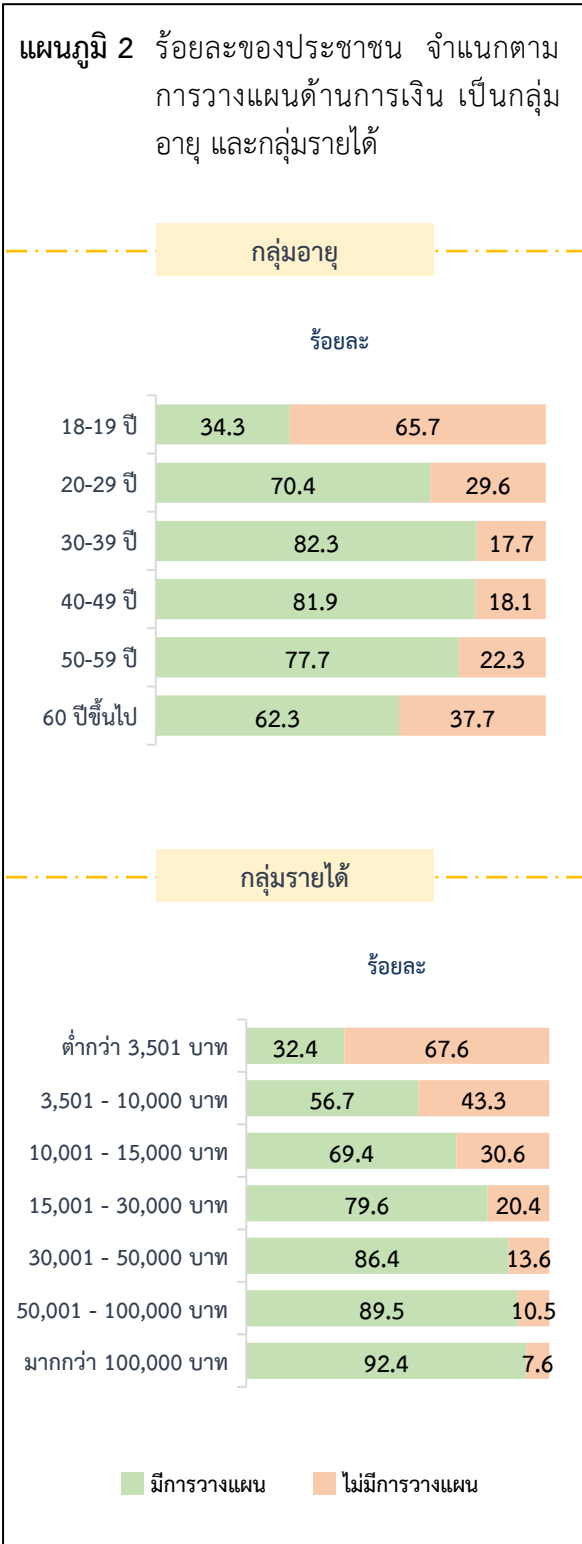
รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 20.3 รายได้ฯ 10,001-30,000 บาท ร้อยละ 58.3 รายได้ฯ 30,001-50,000 บาท ร้อยละ 16.8 และรายได้ฯ มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 4.6 ซึ่งสรุปผลการสำรวจได้ดังนี้

1. การวางแผนด้านการเงิน

ประชาชนร้อยละ 73.2 ระบุว่ามีการวางแผนด้านการเงิน (โดยมีวิธีการวางแผน 3 อันดับแรก ได้แก่ ฝากธนาคาร/สถาบันการเงินอื่น เก็บเป็นเงินสด และเป็นสมาชิกมาปนกิจสงเคราะห์ต่าง ๆ) ขณะที่ร้อยละ 26.8 ระบุว่าไม่มีการวางแผนด้านการเงิน โดยเหตุผลสำคัญ คือ ไม่มีเงินเพียงพอ

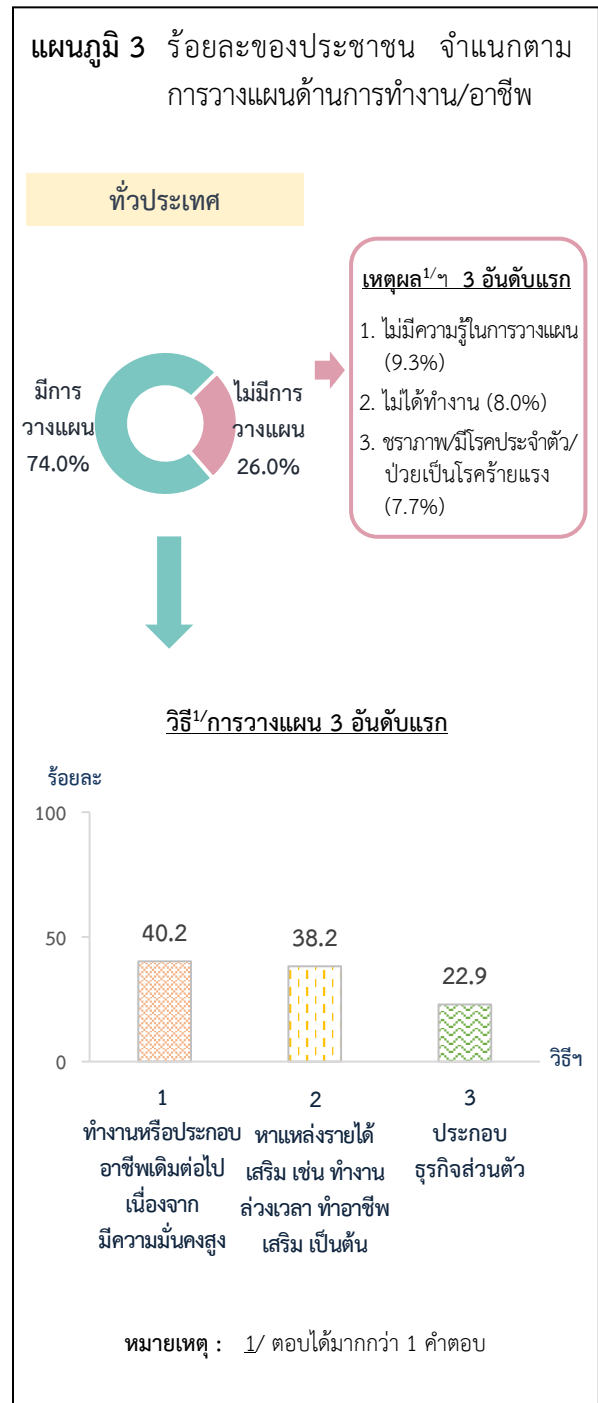

เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 20-59 ปี ระบุว่ามีการวางแผนด้านการเงินในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ที่มีอายุ 18-19 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป เช่นเดียวกับกับผู้ที่มีรายได้สูงจะมีการวางแผนด้านการเงินมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย

2. การวางแผนด้านการทำงาน/อาชีพ

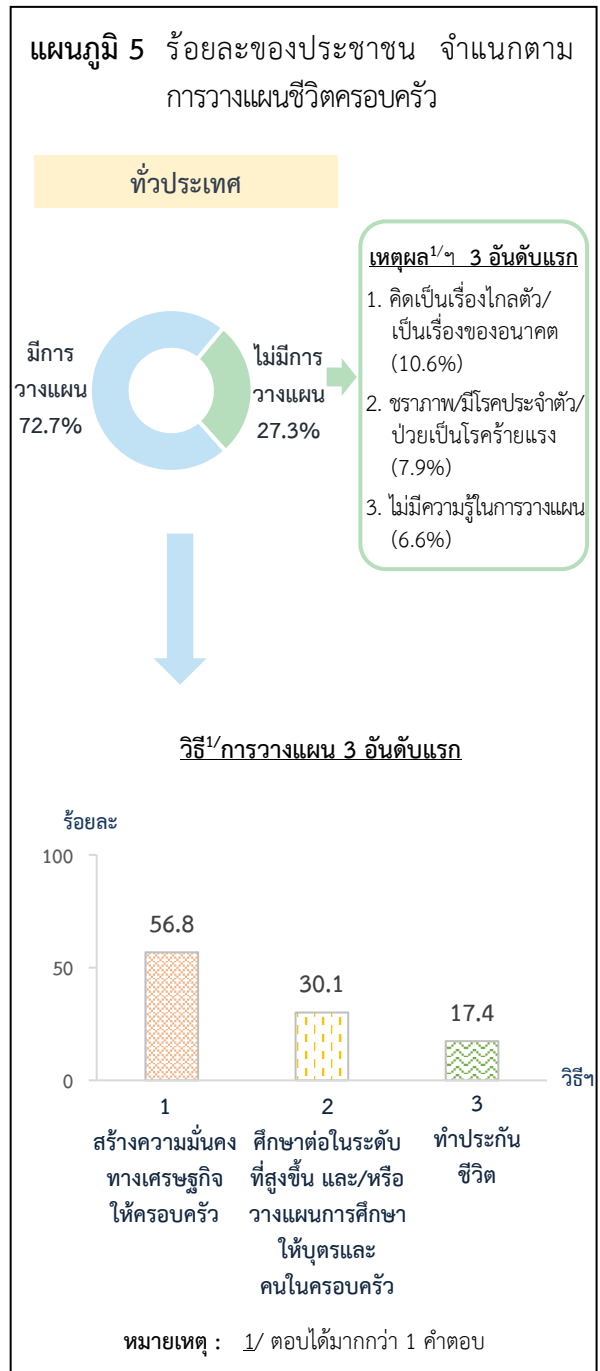
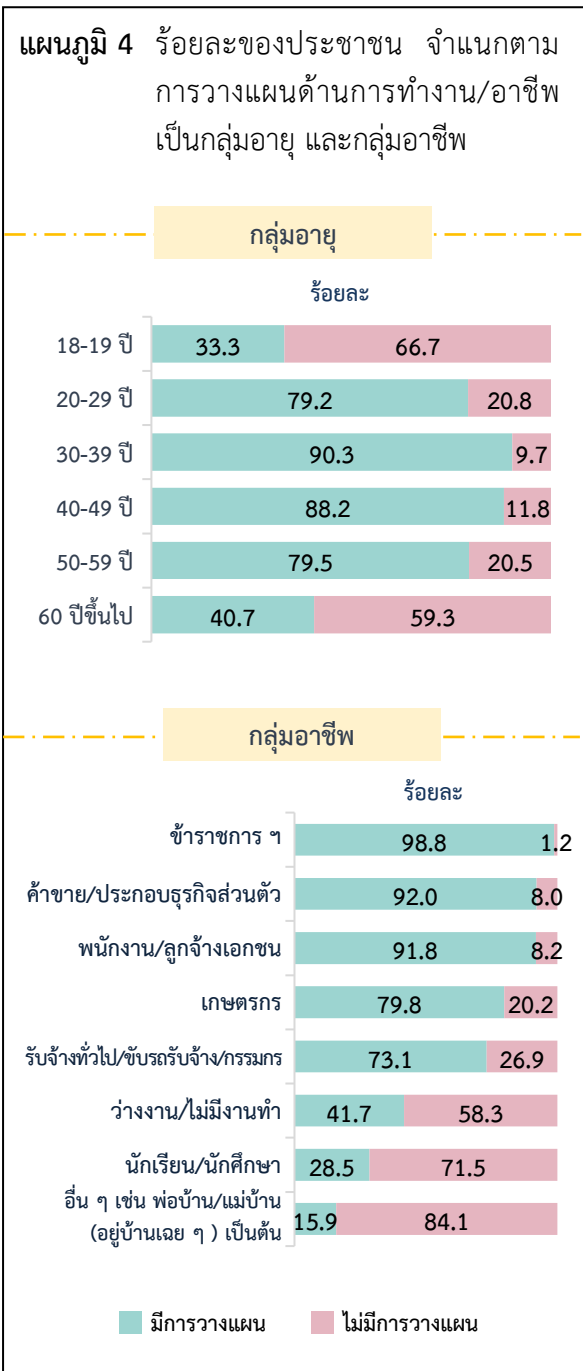
ประชาชนร้อยละ 74.0 ระบุว่ามีการวางแผนด้านการทำงาน/อาชีพ โดยมีวิธีการวางแผนฯ 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำงานหรือประกอบอาชีพเดิมต่อไป เนื่องจากมีความมั่นคงสูง หาแหล่งรายได้เสริม เช่น ทำงานล่วงเวลา ทำอาชีพเสริม เป็นต้น และประกอบธุรกิจส่วนตัว) ขณะที่ร้อยละ 26.0 ระบุว่าไม่มีการวางแผนฯ โดยเหตุผลสำคัญ คือ ไม่มีความรู้ในการวางแผน

เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 20-59 ปี ระบุว่ามีการวางแผนด้านการทำงาน/อาชีพมากกว่าผู้ที่มีอายุ 18-19 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป นอกจากนี้ ผู้ที่มีอาชีพ เช่น ข้าราชการฯ ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน เป็นต้น มีการวางแผนด้านการทำงาน/อาชีพมากกว่าผู้ที่ว่างงาน/ไม่มีงานทำ นักเรียน/นักศึกษา และอาชีพอื่น ๆ เช่น พ่อบ้าน แม่บ้าน (อยู่บ้านเฉย ๆ) เป็นต้น

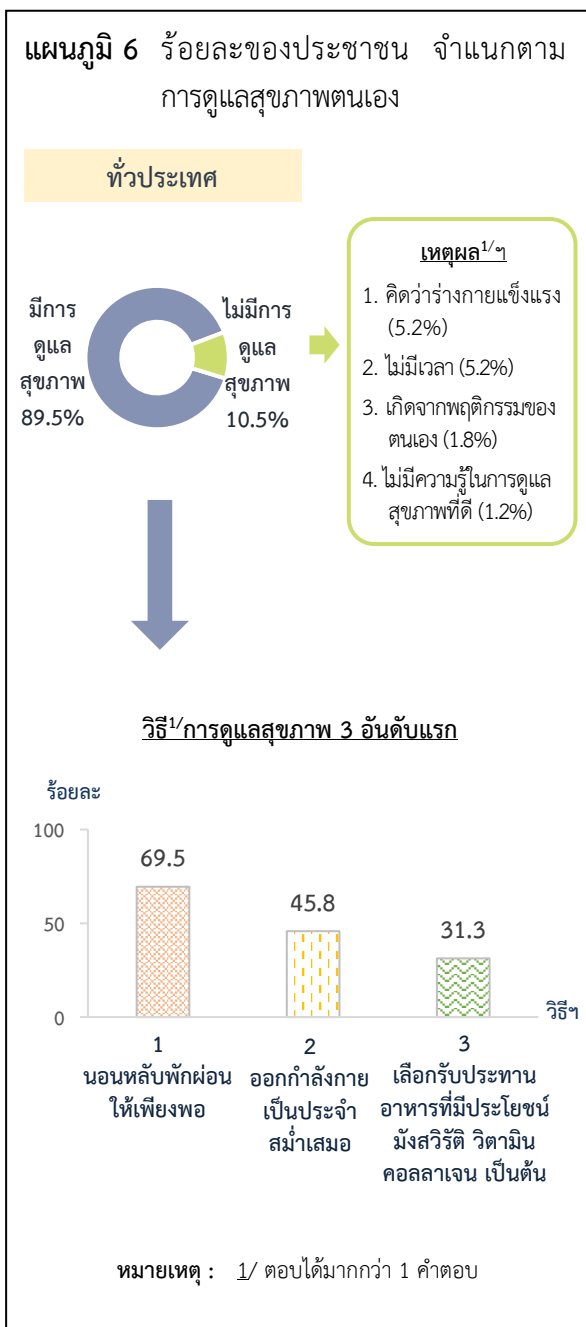
3. การวางแผนชีวิตครอบครัว

ประชาชนร้อยละ 72.7 ระบุว่ามีการวางแผนชีวิตครอบครัว (โดยมีวิธีการวางแผน 3 อันดับแรก ได้แก่ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ครอบครัว ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และ/หรือ วางแผนการศึกษาให้บุตรและคนในครอบครัว และทำประกันชีวิต) ขณะที่ ร้อยละ 27.3 ระบุว่าไม่มีการวางแผนชีวิตครอบครัว โดยเหตุผลสำคัญ คือ คิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว/เป็นเรื่องของอนาคต

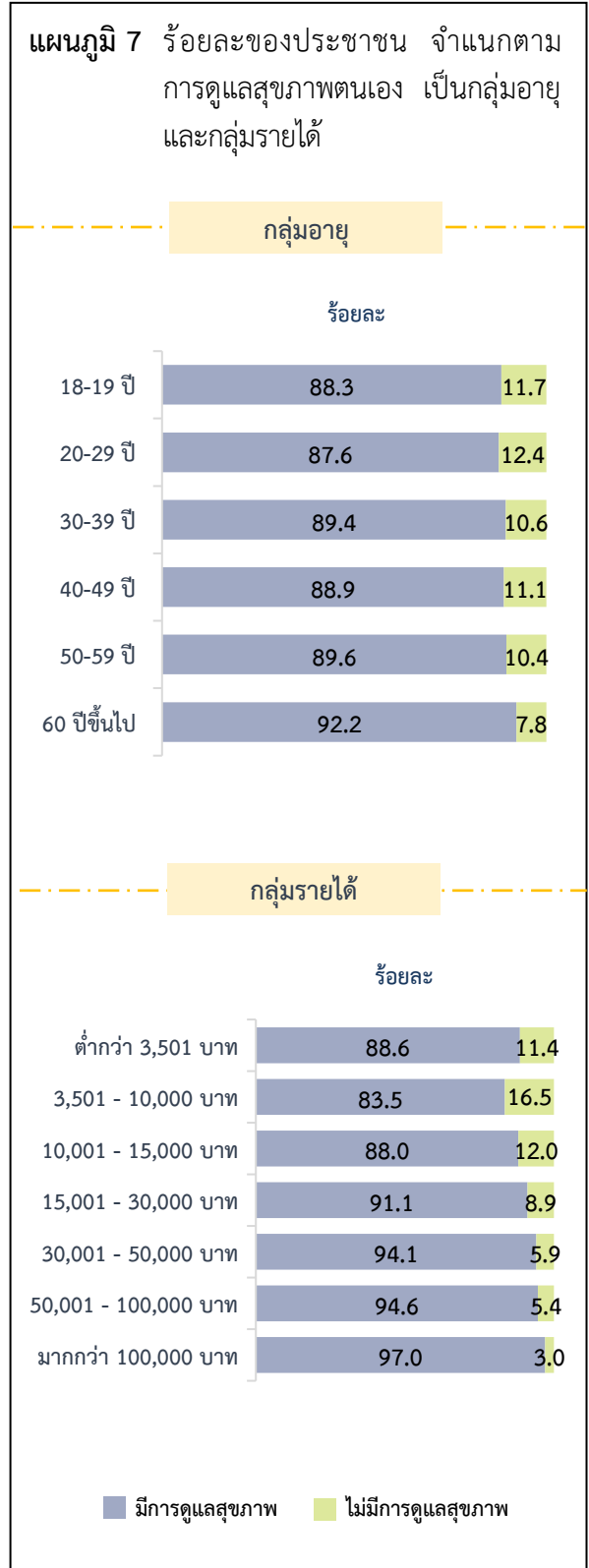

4. การดูแลสุขภาพของประชาชน

ประชาชนร้อยละ 89.5 ระบุว่ามีการดูแลสุขภาพตนเอง (โดยมีวิธีการดูแลสุขภาพ 3 อันดับแรก ได้แก่ นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ ออกกำลังกายเป็นประจำ สม่ำเสมอ และเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เช่น มังสวิรัติ วิตามิน คอลลาเจน เป็นต้น) ขณะที่ร้อยละ 10.5 ระบุว่าไม่มีการดูแลสุขภาพตนเอง โดยเหตุผลสำคัญ คือ คิดว่าร่างกายแข็งแรง ไม่จำเป็นต้องดูแลสุขภาพ และไม่มีเวลา เช่น ต้องทำงานหนัก มีภาระต้องรับผิดชอบมาก

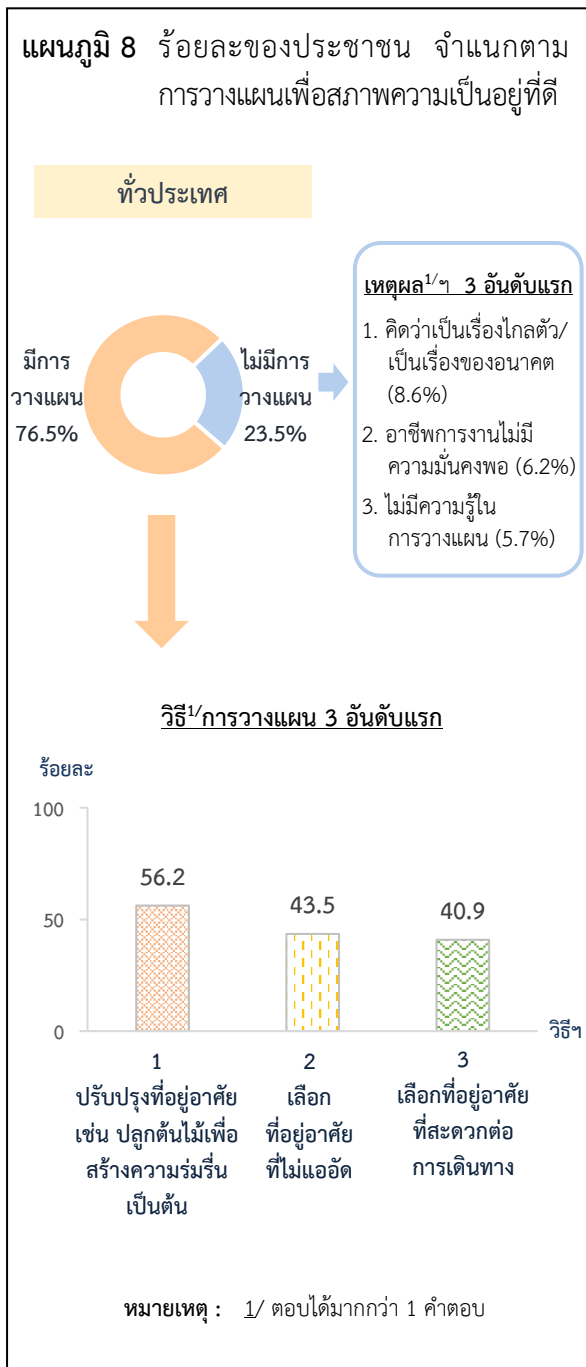

ทั้งนี้ เห็นได้ว่าผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีการดูแลสุขภาพในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า เช่นเดียวกับกับผู้ที่มีรายได้สูงมีการดูแลสุขภาพมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย

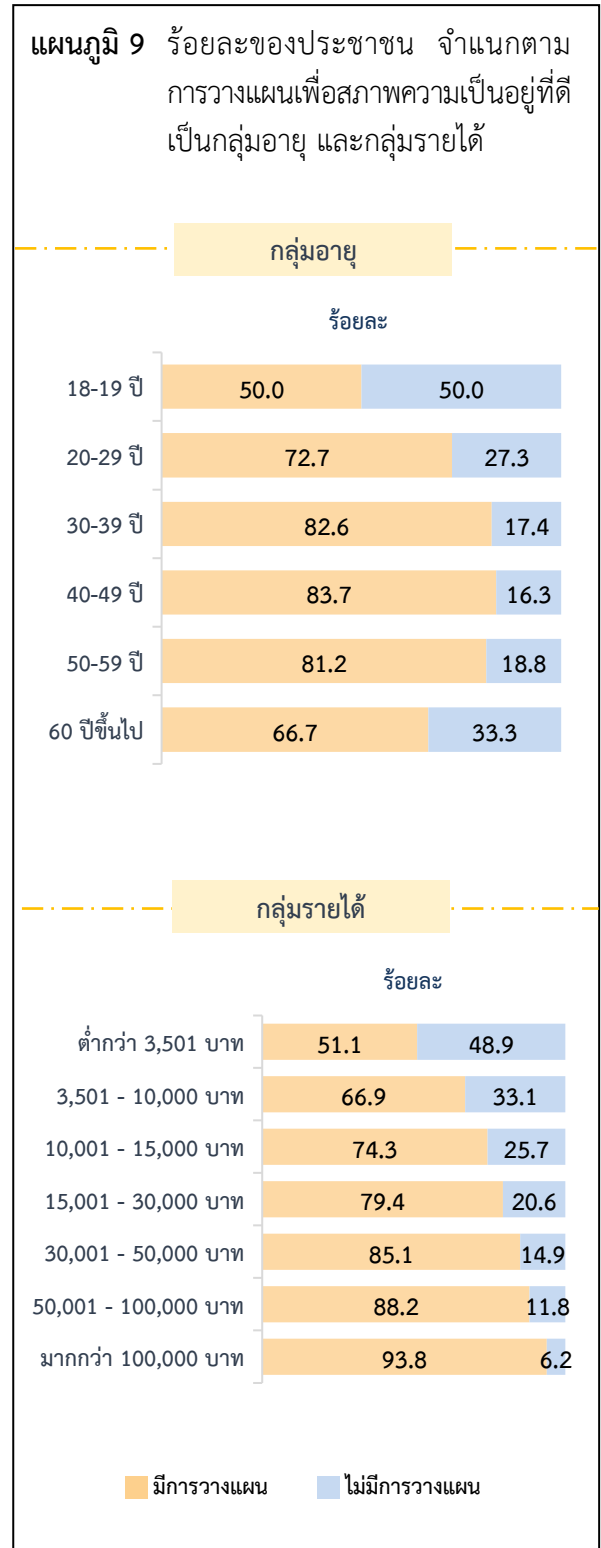

5. การวางแผนเพื่อสภาพความเป็นอยู่ที่ดี

ประชาชนร้อยละ 76.5 ระบุว่ามีการวางแผนเพื่อสภาพความเป็นอยู่ที่ดี (โดยมีวิธีการวางแผน 3 อันดับแรก ได้แก่ ปรับปรุงที่อยู่อาศัย เช่น ปลูกต้นไม้เพื่อสร้างความร่มรื่น เป็นต้น เลือกที่อยู่อาศัยที่ไม่แออัด และเลือกที่อยู่อาศัยที่สะดวกต่อการเดินทาง) ขณะที่ร้อยละ 23.5 ระบุว่าไม่มีการวางแผนเพื่อสภาพความเป็นอยู่ที่ดี โดยเหตุผลสำคัญ คือ คิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว/เป็นเรื่องของอนาคต

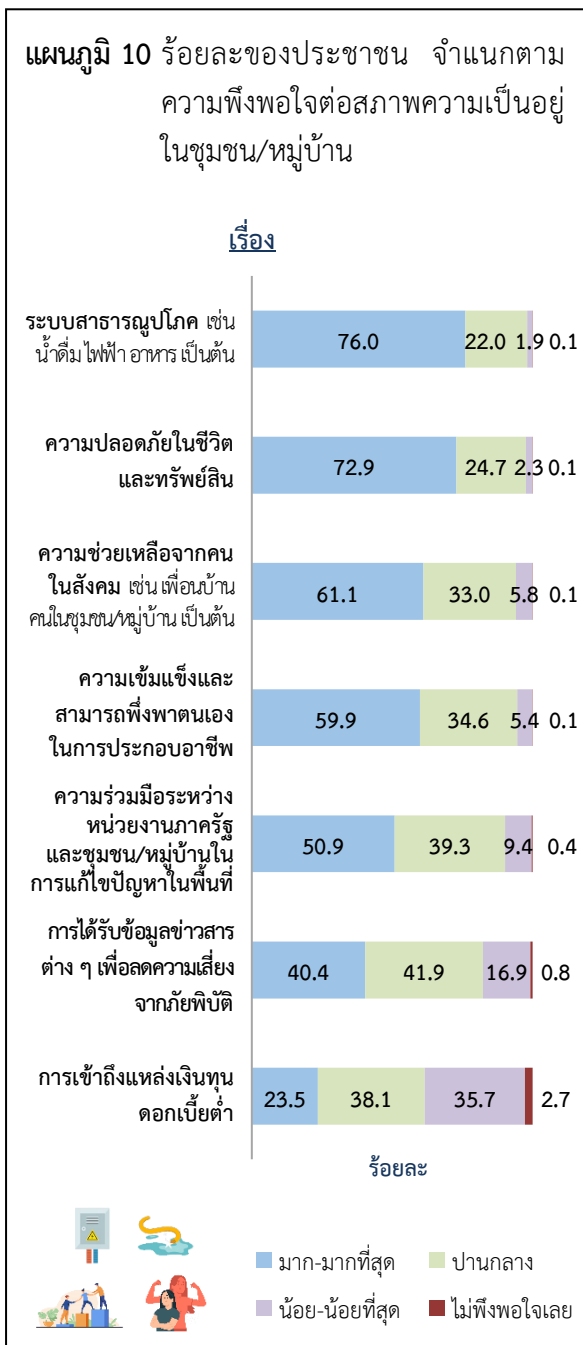

เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุ 20-59 ปี มีการวางแผนเพื่อสภาพความเป็นอยู่ที่ดีในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ที่มีอายุ 18-19 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป เช่นเดียวกับกับผู้ที่มีรายได้สูงมีการวางแผนเพื่อสภาพความเป็นอยู่ที่ดีในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย

6. ความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นอยู่ในชุมชน/หมู่บ้าน

ประชาชนมีความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นอยู่ในชุมชน/หมู่บ้านในระดับมาก-มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ระบบสาธารณูปโภค เช่น น้ำดื่ม ไฟฟ้า อาหาร เป็นต้น (ร้อยละ 76.0) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ร้อยละ 72.9) และความช่วยเหลือจากคนในสังคม เช่น เพื่อนบ้าน คนในชุมชน/หมู่บ้าน เป็นต้น (ร้อยละ 61.1)

7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือ

เรื่องที่ประชาชนต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือ 3 อันดับแรก ได้แก่ ควบลดค่าครองชีพ (ร้อยละ 65.5) ควบส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริม (ร้อยละ 54.7) และควบจัดหาอาชีพสำหรับผู้ด้อยโอกาส/ผู้สูงอายุ (ร้อยละ 48.3)

แผนภูมิ 11 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือ 5 อันดับแรก

เรื่อง^{1/} ที่ต้องการให้ช่วยเหลือ

- 1. ควบลดค่าครองชีพ (65.5%)
- 2. ควบส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริม (54.7%)
- 3. ควบจัดหาอาชีพสำหรับผู้ด้อยโอกาส/ผู้สูงอายุ (48.3%)
- 4. ควบจัดหาแหล่งเงินทุน/เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำที่ประชาชนเข้าถึงได้ (31.1%)
- 5. ควบส่งเสริม/สนับสนุนให้เกิดการจ้างงานหรืออาชีพในชุมชน/หมู่บ้าน (29.5%)

หมายเหตุ : 1/ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

8. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการสำรวจดังกล่าว สำนักงานสถิติแห่งชาติ มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) ควรให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้กับประชาชนอย่างเร่งด่วน เช่น การลดค่าครองชีพ การสร้างอาชีพเสริมให้ประชาชน จัดหาแหล่งเงินทุน/เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เป็นต้น

2) ควรส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนในอนาคตด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเงิน ด้านการทำงาน/อาชีพ เป็นต้น โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุน้อย กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา และกลุ่มที่มีรายได้น้อย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ สามารถนำมาใช้ในการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจากผลการสำรวจ พบว่า ประชาชนให้เหตุผลที่ไม่มีกรวางแผน คือ เห็นว่าเป็นเรื่องไกลตัว ไม่มีความรู้ในการวางแผน

3) ควรส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งยังเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนในการมีรายได้จากการประกอบอาชีพ การรู้จักวางแผนการออม

4) ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้คนในชุมชน/หมู่บ้าน เช่น เพิ่มสถานที่จำหน่ายสินค้าของคนในชุมชน/หมู่บ้าน และส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนอย่างยั่งยืน และระบบเศรษฐกิจของประเทศ

5) ควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารในการแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ทั้งข่าวสารทั่วไป ข่าวการบริการของภาครัฐ ข่าวการเตือนภัยต่าง ๆ รวมทั้งสถานการณ์ฉุกเฉินอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารอย่างรวดเร็วทั่วถึง และเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น